معرفی داوران جشنواره تلویزیونی مستند

داوران بخش فیلم مستند ششمین جشنواره تلویزیونی مستند معرفی شدند. حامد شکیبانیا، آرش لاهوتی محمدرضا کریمی‌راد، مهدی فارسی و مهدی شامحمدی کسانی هستند که به‌عنوان داوران بخش فیلم مستند ششمین جشنواره تلویزیونی مستند نام‌شان مطرح شده است. شکیبانیا، تهیه‌کنندگی مجموعه‌های مستند ایران‌وغرب، جنگ به شیوه آمریکایی، فیلم‌های مستند من انرژی هسته‌ای نیستم، فیلم ناتمامی برای دخترم سمیه، زمناکو، مادرکشی و ... را برعهده داشته است. ازجمله مستندهای لاهوتی می‌توان به دو ممیز چهل‌وهفت، من عشقبازم، راننده و روباه، پهلوان‌وخرقه، آبی کم‌رنگ و... اشاره کرد. لاهوتی جوایز متعددی را از جشنواره‌های معتبر داخلی و خارجی کسب کرده است. کریمی‌راد تهیه‌کنندگی فیلم‌های «از چکمه تا فراک» و «توپ مروارید» را برعهده داشته است.

وی همچنین مجموعه مستندهای «حدیث سرو» مروری بر زندگانی مرحوم آیت‌ا...العظمی بهجت(ره) و مستندی درباره مرحوم علامه جعفری را ساخته است. ازجمله مهم‌ترین ساخته‌های فارسی می‌توان به فیلم‌های «خاطرات خانه متروک»، «نومن» و «شهریار مُلک قرآن» اشاره کرد. او در تولید مجموعه مستندهای زیادی همراه با پدرش محمدعلی فارسی همکاری داشته است.

جام جم
رسانه
MEDIA
۷
دوشنبه ۳۰ آبان ۱۴۰۱ شماره ۶۳۶۱

نگاهی به تاثیر هویت‌ساز «جعبه جادو» از دیروز تا امروز

خاطرات مشترک تلویزیونی

نوشین مجلسی
گروه رسانه

اگر مروری بر نظریه‌های ارتباط جمعی داشته باشیم، طیفی نسبتا گسترده از نظریه‌ها را می‌بینیم که به تلویزیون، این تاثیرگذارترین رسانه در عصر حاضر هم نگاه انتقادی داشتند و هم آن را ستودند. در این نگاه‌های متفاوت، تلویزیون به عنوان عضوی از خانواده پذیرفته شده است یا به چشم بیگانه‌ای دیده می‌شود که به جمع صمیمانه خانواده رخنه کرده و جای ارتباط دوسویه اعضای این نهاد کوچک را به ارتباطی یکسویه و تماشای تلویزیون داده است. البته میانه‌روهایی هم هستند که نه کاملا بر این باورند و نه آن. آنان تلویزیون را رسانه‌ای تلقی می‌کنند که گاهی نهادهای رسمی را به چالش می‌کشد و گاهی ابزار قدرت آنان است. برخی مواقع کارکرد تربیتی می‌یابد و کنار والدین یک خانواده می‌ایستد و زمانی با تاثیرات سوء هرچه پدر و مادر یا نهادهای آموزشی و تربیتی رشته کرده‌اند، پنبه می‌کند. با وجود تمام این نگاه‌های کارشناسی، از همان دیروز و زمانی که تلویزیون‌های کوچک سیاه و سفید، چوبی، مبلی، کمددار و... زینت‌بخش اتاق‌های پذیرایی خانه‌ها بود و یک کالای لوکس به حساب می‌آمد و همه از آن بهره‌مند نبودند و برای دیدن یک برنامه باید به همسایه رو می‌زدند و با منت در خانه او جمع می‌شدند تا امروز که در بیشتر خانه‌ها پیدا می‌شود، تلویزیون همچنان در دنیا یک رسانه محبوب و همه‌گیر است. البته کنار آن رسانه‌های اجتماعی بسیاری رشد کردند و همان‌طور که گفته شد گاهی جهان با عینک بدبینی به آن نگریسته است اما همچنان بسیاری به دنبال خرید نسل جدید تلویزیون با صفحه‌هایی نازک هستند تا بهترین نوع این گیرنده جادویی را در خانه خود داشته باشند. فراتر از نگاه‌های مثبت و منفی و البته با تمایل نسبت به دیدگاه‌های مثبت که چکیده‌ای از آن بیان شد، امروز ۲۱ نوامبر در جهان با نام تلویزیون مهر خورده است. در این روز نگاهی به خاطرات مشترک جهانی انداخته‌ایم که با وجود تلویزیون رقم خورده و میسر شده است. چراکه اساسا مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۹۶ میلادی هدف از چنین نامگذاری‌ای را ترغیب کشورها به تبادل برنامه‌های تلویزیونی به‌ویژه برنامه‌هایی اعلام کرد که برای گسترش صلح، توسعه اجتماعی و اقتصادی و تقویت مسائل فرهنگی جامعه ساخته می‌شود.

امروز می‌شنویم ارتباط با هر رسانه به سواد رسانه‌ای نیازمند است تا کارکردها و کژکارکردهای آن شناسایی و بهره‌بری بهتری صورت گیرد. واقعیت اما این است که از ابتدا تا امروز برای تماشای تلویزیون نیاز چندانی به سواد خواندن و نوشتن وجود ندارد و برای همین با ورود تلویزیون به خانه‌ها به یکی از مردمی‌ترین و پرمخاطب‌ترین رسانه‌ها بدل شد که می‌تواند در یک لحظه شمار زیادی از مخاطبان را از سراسر جهان پای تماشای یک برنامه یا رویداد مهم که به صورت زنده از آنتن پخش می‌شود، بنشاند.

قصه‌هایی فرامرزی

از زمان تولد تلویزیون و مدتی پس از همه‌گیر شدن آن در دنیا از شرق تا غرب دنیا، سریال‌ها و برنامه‌هایی راهی آنتن شدند که توانستند به دلیل دست‌گذاشتن روی زمینه‌های مشترک انسانی، موضوعات جهانشمول و... دل مردمانی خارج از مرزهای کشور خود را هم به دست بیاورند و حتی تاثیرات فرهنگی ژرفی بر ذهن و خاطره جمعی جهانیان بگذارند. امروز این اتفاق بیش از پیش می‌افتد و فیلم‌ها، برنامه‌ها و سریال‌های تلویزیونی زیادی می‌توانند به مدد گسترش فناوری‌های ارتباطی و همه‌گیری فضای مجازی از مرزها عبور کنند. برای مثال در سال‌های اخیر سریال‌هایی مثل «بازی مرکب» از کره، «خانه کاغذی» از اسپانیا، «ارباب حلقه‌ها»، «فرار از زندان» و... پخش‌کننده جهانی پیدا کردند یا از طریق فضای مجازی مخاطبانی از سراسر دنیا یافتند. در گذشته اما جذب این میزان از مخاطبان چندان ساده به نظر نمی‌رسید، برای همین این‌که مثلا سریالی ژاپنی، شرق و غرب را درهم‌نوردد و به قاب تصویر یک ایرانی با خانواده‌ای در فرانسه راه بیابد و به خاطره‌ای جمعی در سطح جهان بدل شود، اتفاقی جالب‌تر محسوب می‌شد. به‌واسطه جهانی بودن مناسبت امروز، در میان فهرست بلندبالای آثار تلویزیونی که در گذشته میان ما ایرانیان تماشا شدند و محبوبیت یافتند و از سوی دیگر، میان دیگر مردم جهان هم مورد استقبال قرار گرفتند، می‌توان به اسامی‌ای چون سریال «سال‌های دور از خانه» اشاره کرد که در ایران با نام شخصیت اصلی آن اوشین هم شناخته می‌شد. این سریال در بیش از ۶۰ کشور جهان دیده شد. همچنین سریال «قصه‌های جزیره» که خاطره مشترک بسیاری از نوجوان دیروز است به بیش از ۱۴۰ کشور دنیا فروخته شد. سریال‌هایی مثل جنگجویان کوهستان، درک، پرستاران، شرلوک، پوآرو، ارتش سری، فرار از زندان، خانه پوشالی و... هم از این جمله خاطره‌انگیزها هستند که در بیشتر کشورهای جهان از قاب تلویزیون پخش شدند و از تلویزیون ما هم روی آنتن رفتند.

یک جهان پای تلویزیون

در طول تاریخ تلویزیون رخدادهای مهم بسیاری داشتیم که از سوی تلویزیون پوشش داده شدند و به‌صورت زنده یا ضبطی روی آنتن رفتند. انتخابات، مناظره، تظاهرات، رونمایی از کشف‌های علمی، مراسم تشییع چهره‌ها، مصاحبه با چهره‌های معروف، گفت‌وگو با سیاسیون، افشاگری‌ها و... چند مورد از فهرست بلندبالای مواردی است که نمونه‌هایی از آنها را به خاطر می‌آوریم. برخی از این وقایع تلخ و شیرین ابعاد جهانی پیدا کردند و در ایران هم به آنها توجه شد. برای مثال روزی که انسان بر ماه پای گذاشت از جمله این وقایع است. دستاوردی که گرچه برخی به آن شبهه‌هایی وارد می‌کنند اما به صورت زنده در تلویزیون پوشش داده شد و مخاطبان جمله «انسان بر ماه پا گذاشت» را شنیدند و تصاویر حیرت‌آور آن را به تماشا نشستند. سال ۱۹۶۹ بود که میلیون‌ها نفر فرود سفینه آمریکایی بر ماه و قدم گذاشتن نیل آرمسترانگ بر آن را دیدند و عده‌ای هنوز آن را بزرگ‌ترین پخش زنده تاریخ تلویزیون لقب می‌دهند. شبکه سی‌بی‌اس ۲۷ ساعت به پوشش این رخداد پرداخت. این پوشش رسانه‌ای به مطبوعات ایران در سال ۱۳۴۸ هم راه پیدا کرد و عصری تازه را برای جهان رقم زد. حدود ۶۰۰ میلیون نفر در جهان به تماشای این اتفاق نشستند و این تعداد بیننده تا سال‌ها رکورد به حساب می‌آمد. از اتفاقات فضایی دیگری که در بیشتر کشورهای جهان از طریق تلویزیون قابل دیدن بود اما کام همه را تلخ کرد؛ پرتاب چلنجر به فضا بود. در اواخر ماه ژانویه سال ۱۹۸۶ بود که آمریکا، شاتل فضایی با نام چلنجر را راهی فضا کرد. آن روز بسیاری برای تماشای این پرتاب به ساحلی در نزدیکی‌های مرکز فضایی کندی آمده‌بودند و عده زیادی از مردم دنیا نیز در حال تماشای این رویداد فضایی از طریق گیرنده‌های تلویزیونی بودند. این رخداد را شبکه سی‌ان‌ان به‌صورت مستقیم پوشش می‌داد. البته این رفتن هرگز به رسیدن ختم نشد و سرنوشت مسافران هوا، مرگی تلخ با بینندگان فراوان بود. شاتل در آسمان و مقابل چشم تماشاگران تلویزیون منفجر شد.

از ابتدا تا امروز برای تماشای تلویزیون نیاز چندانی به سواد خواندن و نوشتن وجود ندارد و برای همین با ورود تلویزیون به خانه‌ها به یکی از مردمی‌ترین و پرمخاطب‌ترین رسانه‌ها بدل شد

از دیگر رویدادهایی که شاید جهان با تماشای آن از تلویزیون خاطره داشته باشد، یکی از رقابت‌های محمدعلی کلی بود. اواخر دهه ۴۰ شمسی قرار بود کلی با فریزر روی رینگ برود. گرویدن کلی به اسلام و جسارت او در بیان عقاید ضدجنگ و... از او در ایران هم یک اسطوره ساخته بود و برای همین کنار جهانیان، ایرانی‌ها هم مشتاق تماشای این مسابقه بودند. ساعت ۷ صبح، مسابقه به‌صورت زنده روی آنتن رفت و اولین پخش مستقیم یک رقابت ورزشی در تلویزیون ایران لقب گرفت. بسیاری برای دیدن این رویداد راهی خانه تلویزیون‌دارهایی شدند که در همسایگی‌شان زندگی می‌کردند. البته رقابت‌های ورزشی جهانی مثل المپیک هم جزو برنامه‌هایی هستند که در این سال‌ها سراسری پخش شدند. در واقع یکی از خاطرات جمعی مبتنی بر تلویزیون در جهان، تماشای رقابت‌های ورزشی مهم مثل المپیک، مسابقات جهانی، قاره‌ای و همچنین افتتاحیه‌ها و اختتامیه‌های پر رنگ و لعاب آنهاست که معمولا به صورت زنده در بسیاری از کشورها پوشش داده می‌شود. این پوشش باعث می‌شود در زمانی مشترک بسیاری در سراسر دنیا تماشاگر جعبه جادو باشند.

وقتی کودک بودیم

این روزها از کودکان پرسیده‌اید تصورشان از تلویزیون و نحوه کارآن چیست؟ شاید هم خودشان حرف‌های جالبی در این خصوص مطرح کرده باشند. البته احتمالا نگاه این نسل به فناوری با کودکان دیروز تفاوت فاحشی داشته باشد؛ چراکه این امکانات برای آنها با وجود گوشی‌های هوشمند، تبلت و... معنای ساده‌تری یافته است و چندان آنان را به وجد نمی‌آورد. ممکن است شما هم جزو بچه‌های دیروز باشید و به خاطر بیاورید چه تصورات عجیب‌وغریبی درباره تلویزیون داشتیم که آن زمان مهم‌ترین مرجع سرگرمی خانواده بود. تصوراتی که احتمالا با یادآوری‌اش خنده‌ای بر لبتان نقش می‌بندد. این تصورات اغلب در میان کودکان در هر جای جهان که باشند، مشترک است و فقط احتمال دارد نسبت به زمان ورود تلویزیون به هر جامعه شامل کمی تقدم و تاخر زمانی شود. البته شنیده‌ایم آدم‌بزرگ‌ها هم وقتی اولین‌بار در هر گوشه‌ای از این دنیا با تصاویر متحرک سینما و تلویزیون مواجه شدند ترس به دل‌شان راه پیدا کرد و گمان می‌کردند هر آن ممکن است این جنبندگان در تصویر به خانه‌شان راه پیدا کنند یا حتی برخی از مادربزرگ‌های نسل‌های پیشین با خیالی خطا، از مردهای درون این جعبه پر نور و صدا حجاب می‌کردند. شاید شنیده باشید یا خودتان جزو آن دسته از کودکانی بوده‌اید که تصور می‌کردند آدم‌های کوچکی در تلویزیون حضور دارند و در حال اجرای برنامه هستند. این باور به‌ویژه زمانی که تلویزیون‌ها بزرگ‌تر و شبیه مکعب بودند در ذهن بچه‌ها که تصوری از امواج و... نداشتند، خیلی هم منطقی به نظر می‌رسید!

نخبگان و فرهیختگان بسیجی در رادیو گفت‌وگو

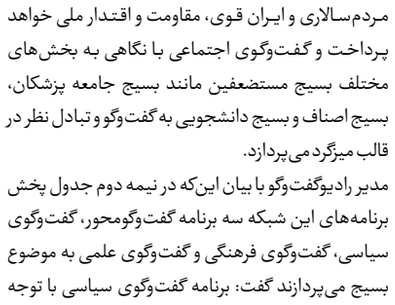

برنامه‌های شبکه رادیویی گفت‌وگو با تمرکز بر جنبه‌های مختلف کارکردی سازمان بسیج مستضعفین از اقتدارآفرینی تا ابزارهای مقابله با جنگ ترکیبی می‌گویند.

رضا کوچک‌زاده‌تهمتن در گفت‌وگو با خبرنگار روزنامه جام‌جم با اشاره به برنامه‌های این شبکه به‌مناسبت هفته بسیج گفت: برنامه‌های این شبکه با محوریت شناخت و آگاهی‌بخشی بیش از پیش نسبت به بسیج و شاخصه‌ها و مولفه‌های آن روی آنتن می‌رود.

وی در ادامه با تاکید بر این‌که این برنامه‌ها با رویکردی تخصصی و نخبگانی با حضور چهره‌های علمی و فرهیخته بسیجی تهیه می‌شود افزود: مجله خبری - تحلیلی «صبح گفت‌وگو» که ساعت ۷ صبح به‌صورت زنده پخش می‌شود در هفته بسیج با توجه به نامگذاری این هفته به اطلاع‌رسانی در مورد عملکرد این سازمان خدمت‌رسان می‌پردازد.

کوچک‌زاده‌تهمتن ضمن اشاره به برنامه‌هایی از قبیل روزنه، رویداد و گفت‌وگوی اجتماعی تصریح کرد: در جدول نیمروز رادیوگفت‌وگو این سه برنامه با ماموریت منعطف بر شاخصه‌های بسیج روی آنتن می‌رود. روزنه با سازمان بسیج پزشکان همراه می‌شود، رویداد با تمرکز بر نامگذاری روزهای این هفته به سازندگی و پیشرفت، نوآوری و جهادعلمی، مردم‌سالاری و ایران قوی، مقاومت و اقتدار ملی خواهد پرداخت و گفت‌وگوی اجتماعی با نگاهی به بخش‌های مختلف بسیج مستضعفین مانند بسیج جامعه پزشکان، بسیج اصناف و بسیج دانشجویی به گفت‌وگو و تبادل نظر در قالب میزگرد می‌پردازد.

مدیر رادیوگفت‌وگو با بیان این‌که در نیمه دوم جدول پخش برنامه‌های این شبکه سه برنامه گفت‌وگومحور، گفت‌وگوی سیاسی، گفت‌وگوی فرهنگی و گفت‌وگوی علمی به موضوع بسیج می‌پردازند گفت: برنامه گفت‌وگوی سیاسی با توجه به رسالت خود تبیین فرهنگ بسیجی در کشورهای حوزه مقاومت را مورد مداقه کارشناسان قرار می‌دهد و اهداف نظام اسلامی در همبستگی کشورهای همسایه در تامین امنیت را مورد بحث قرار می‌دهد. این برنامه هر روز ساعت ۱۷ و ۳۰ دقیقه روی آنتن می‌رود.

وی ادامه داد: گفت‌وگوی فرهنگی که روزانه ساعت ۲۰ پخش می‌شود به حضور بسیج اساتید و نقش آنان در روشنگری دانشجویان می‌پردازد و گفت‌وگوی علمی بررسی عملکرد بسیج با حضور کارشناسانی از سازمان بسیج اساتید را در دستورکار خود دارد.

کوچک‌زاده‌تهمتن خاطرنشان کرد: این شبکه رادیویی از آنجا که محلی برای بیان اندیشه‌ها از همه سلایق است با نگاهی کاربردی به عملکرد این سازمان مردمی می‌پردازد. در برنامه خبری - تحلیلی «بدون خط خوردگی» که یکی از پرمخاطب‌ترین برنامه‌های این شبکه است و به‌صورت مجله رادیویی تقدیم مخاطبان می‌شود از تجدید پیمان و آشنایی نسل جوان با آرمان‌های انقلاب، امیدآفرینی، جهاد خدمت و جهاد تبیین، اهمیت و گسترش فرهنگ بسیجی در جامعه، الگوبرداری از بسیج در کشورهای منطقه و ثمرات سیاسی و اجتماعی آن و راهبردها برای مقابله با جنگ ترکیبی دشمن با مسئولین و صاحب‌نظران این حوزه گفت‌وگو خواهد شد.

رادیوگفت‌وگو روی موج FM ردیف ۱۰۳/۵ مگاهرتز قابل دریافت است. علاقه‌مندان می‌توانند علاوه بر امواج رادیو برنامه‌های این شبکه را از طریق برنامه کاربردی ایران‌صدا یا با مراجعه به سایت رادیوگفت‌وگو به نشانی http://radiogoftogoo.ir شنونده باشند.

«آخرین پادشاهی» به شبکه ۴ رسید

با آماده شدن فصل‌های چهارم و پنجم سریال آخرین پادشاهی The last kingdom پخش تمامی فصل‌های این سریال در دستور کار شبکه چهار قرار گرفت. تولید این سریال تاریخی - ماجراجویانه، بر اساس رمان‌های برنارد کورن ول از سال ۲۰۱۵ آغاز شد و فصل پنجم و آخر آن در سال ۲۰۲۱ به پایان رسید. سه فصل اول این مجموعه در ۲۶ قسمت تیرماه ۱۴۰۰ از شبکه چهار سیما پخش شد و حالا پس از دوبله فصل‌های چهارم و پنجم آن، تمامی فصل‌های این سریال در ۴۶ قسمت پخش خواهد شد. قصه از این قرار است که در سال ۸۷۲ میلادی قبایل بیگانه مهاجم وایکینگ با حمله گسترده به بریتانیا موفق به تصرف این سرزمین می‌شوند و تنها یکی از حاکمان آن دوران بریتانیا موفق به محافظت از قلمرو سرزمین خود در برابر وایکینگ‌ها می‌شود و او کسی نیست جز آلفرد کبیر، پادشاه سرزمینی در جنوب غربی بریتانیا که...

سریال آخرین پادشاهی از بامداد دوشنبه، ۳۰ آبان روی آنتن شبکه چهار رفته است و تکرار این مجموعه نیز در ساعت‌های ۱۱ و ۱۸ پخش می‌شود.

گریه به توان هفت

بخش‌هایی از فیلم کمدی «چند می‌گیری گریه کنی؟» که از کمدی‌های خوش‌ساخت سینمای ایران است امروز از رادیو پخش می‌شود. رادیوصبا در برنامه «به توان هفت» با معرفی کتاب به شنوندگان و پخش سکانس‌هایی از فیلم کمدی چند می‌گیری گریه کنی؟ لحظات شادی را برای مخاطبان رقم می‌زند.

این برنامه که با موضوع «بلدی بخندی؟» و با محوریت داستان‌خوانی با اجرای امیرحسین مدرس پخش می‌شود، روایت داستان‌ها با محوریت فرهنگ عامه و پخش دیالوگ‌های زیبا و ماندگار فیلم‌های سینمایی عصر خاطره‌انگیزی را برای مخاطبان می‌سازد. فیلم چند می‌گیری گریه کنی؟ فیلمی به کارگردانی شاهد احمدلو و تهیه‌کنندگی حسن توکل‌نیا است. این فیلم در ژانر کمدی - اجتماعی در سال ۸۴ ساخته شد و برای اولین بار در همان سال در سینماهای ایران به اکران درآمد و با استقبال بی‌نظیری روبه‌رو شد. نویسندگی این فیلم را محسن تنابنده و حسن وارسته بر عهده داشت. زنده‌یاد منوچهر نوذری از بازیگران اصلی این فیلم است. به توان هفت از شنبه تا چهارشنبه ساعت ۱۲ و ۳۰ دقیقه به تهیه‌کنندگی مژگان فرزین پخش می‌شود.

روباه و سگ شکارچی

مریم فلاح: تاد، بچه روباه یتیمی بود که بعد از کشته شدن مادرش در مزرعه یک پیرزن زندگی می کرد. تاد با توله سگی به اسم کاپر دوست می شود. آنها هر چه بزرگ تر می شوند بیشتر به تفاوت هایشان پی می برند. با پایان یافتن فصل تابستان و اتمام فصل شکار از هم جدا می‌شوند. بهار سال آینده، باز هم همدیگر را می‌بینند اما این بار کاپر، یک سگ آموزش دیده شده ؛ اگرچه ناخود آگاه با روباه ، دشمن شده ولی دوستی آنها بر این دشمنی غلبه می کند. در ادامه آشنایی تاد با یک ماده روباه، فصلی تازه در زندگی اش باز می کند و... این کارتون حاصل ورود نیروهای جدید به استودیوی والت دیزنی در سال ۱۹۷۷ است. در تولید این کارتون ۱۸۰ نفر از جمله ۲۰ انیماتور مشغول بودند. کارتون «روباه و سگ شکاری» از دل ۳۶۰ هزار طرح، ۱۱۰ هزار تصویر نقاشی شده و ۱۱۰۰ پس‌زمینه خلق شد. کارتون روباه وسگ شکاری که در ژانرهای کمدی، خانوادگی و درام قوت گرفته بود بر اساس رمان «روباه وسگ تازی» دانیل.پ.منکس ساخته شد.

کیوآرکد را اسکن کنید